

**Тарҷуман
шарҳи форсии
шайх Солеҳи Сабзаворӣ
ба
забони тоҷикӣ**

Дафтари ҳифз ва нашри осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله

Дарси ҳаштум

**Мункирони ҳуҷҷияти ақл;
Салафиёни мусалмон**

Саҳ 28 то 31

Мункирони ҳучтияи ақл; Салафиёни мусалмон

(أعوذ بالله من الشيطان الرجيم)

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين

Пас аз табиини хусусиёти сегонаи <<Ақл>> ба унвони меъёри шинохт, яъне <<Зарури будан>>, <<Ягона будан>> ва <<Бадеҳи будани>> он, устозунал Мансур шурӯъ ба муъаррифии мункирони ҳучтияи ақл кардааст ки дар дарси қабли ба ду гурӯҳ аз онҳо яъне <<Олимони масеҳӣ>> ва <<Аҳли ҳадиси мусалмон>> пардохтем ва ба рӯйкардҳои мушобеҳи онҳо дар мувоҷеҳ бо ақл ва нусуси динӣ ишора кардем. Дар ин дарс, ба гурӯҳи дигаре аз мункирони ҳучтияи ақл дар баёни устозунал Мансур мепардозем ва онҳо)

[Салафиёни мусалмон]

(ҳастанд. Нуктае ки нахуст бояд таваҷҷуҳ дошт ин аст <<Салафиёни мусалмон>> ба таври кулӣ муштаракоти зиёде бо <<Аҳли ҳадиси мусалмон>> доранд, то ҷойе ки метавон аз бисёри ҷиҳот, онҳоро як гурӯҳ донист, ҳар чанд аз ҷиҳоте ҳам метавон онҳоро мутамойиз донист; Чароки <<Салафиён>> аз лиҳози эътиқоди ғилзат ва ташаддуди бештаре нисбат ба <<Аҳли ҳадис>> ба маънои ом доранд ва дар бисёрӣ аз масоъили фикҳӣ ва амалӣ ҳам дидгоҳҳои тундтареро изҳор мекунанд ва ин дар ҳаде аст ки чи басо он дуру аз ҳам мутамойиз мекунанд. Бо ин ҳол, ҳақиқат он аст ки устозунал Мансур ба таври рӯшан он дуру аз ҳам мутамойиз намедонад, балки салафиёнро нусхаи ҷадид ва марҳалаи тақомул ёфтае аз аҳли ҳадис муъаррифӣ мекунад ва ин аз баёни эшон дар идома рӯшан мешавад. Эшон мефармояд:)

Мутаъассифона ин рӯйкард (бо таваҷҷуҳ ба инки табаъоти бисёр таъассуф барангезеро дар ҷаҳони ислом дар пай доштааст), **бо онки бисёрӣ аз олимони мусалмон дар садаҳои нахустини Исломи** (яъне садаҳои дувум ва сеюм) **бо он мувофиқ набуданд** (монанди олимони аҳли раъй, мӯътазила ва шиъа), **таҳти ҳимояти ҳукумати Аббосиён аз замони Мутаваккил (д.247қ)** (бо таваҷҷуҳ ба инки Аббосиён то пеш аз Мутаваккил, ба таври аланӣ ва махсус ҳомии ин рӯйкард набуданд,

Мункирони хуччиати ақл; Салафиёни мусалмон

вале Мутаваккил дақиқан бар хилофи хулафоъи қабл аз худ хусусан Маъмун ва Муътасими Аббосӣ, ҳадисгарой ва ақлситезиро сиёсатӣ худ қарор дод ва ба таври комил майдонро аз олимони ақлгаро гирифт ва ба олимони аҳли ҳадис дод ва барои муҳаддисони наздик ба худ, мавочиба ва ҷавоъиз таъйин кард ва аз онҳо хост ки аҳодиси муҳолиф бо ақл монанди аҳодиси ҳокӣ аз имкони рӯъяти Худовандро миёни мардум мунташир кунанд. Ҳимояти ин мардум аз аҳли ҳадис ва муборизаи ӯ бо ақлгарой то ҳадде буд ки ҳадисгароён, ӯро ало рағми инки шорибул хамр ва хунрез медонанд, <<Муҳйӣ сунна>> яъне <<Эҳғари суннат>> лақаб медиҳанд!! Ногуфта пайдост он суннате ки бодехнӯшон ва ситамгарон эҳғари он будаанд, чигуна суннате будааст!! Ба ҳар ҳол, ин рӯйкард таҳти ҳимояти чунин <<Эҳғаре>>) **ва низ таблиғоти гурӯҳе аз ҳанобила** (яъне пайравони ибни Ҳанбал монанди абу Муҳаммад Барбаҳори ва ибни Батах) **ки худро пайравони салаф мешумориданд, ба ҳаёти худ идомд дод ва ба наслҳои пасини Исломи** (монанди ибни Таймия, ибни Қайюми Ҷувзӣ ва баъдтар Муҳаммад ибни Абдулваҳҳоб) **мунтақил шуд, то ин ки имрӯз ба гурӯҳе мавсум ба <<Салафия>>** (яъне салафгароён ва тарафдорони гузаштагон) **расидааст** (зоҳиран ин номест ки худ бар рӯи худ ниҳодаанд, вале агар ҳам дигарон бар рӯи онҳо ниҳодаанд онҳо ба он розӣ ҳастанд ва аз ин рӯ, устозунал Мансур онҳоро ба он мавсум медонад.). **Инон ки худро ворисони <<Аҳли ҳадис>> мешуморанд** (яъне ақоид ва аъмолашонро муғойир бо ақоид ва аъмоли онон намедонанд ва худро вориси фикр ва фикҳи онон медонанд), **ақлситезиро аз пешвоёни чун ибни Таймия (д.728к) ба мерос бурдаанд** (чун ҳеҷ кадом аз олимони мусалмонро ба андозаи ибни Таймия таъйид намекунанд ва дӯст намедоранд ва аз ҳеҷ кас ҳам ба андозаи ӯ таъсир намепазираанд, дар ҳоле ки ибни Таймия ҳар чанд бо улуми ақлӣ ошноии иҷмоли ва мухтасаре дошт, ба шиддат зидди мантиқ ва зидди фалсафа балки зидди ақл буд ва гувоҳи он ин аст ки на танҳо бисёри аз фалосифа монанди ибни Синоро кофир медонист, балки номақултарин бардоштҳои мумкин аз нусуси диниро таблиғ мекард ва хусусан дар ҳавзаи Худошиносӣ то ҳадди зиёде ба ҷисмгароён ва ташбиҳгароён наздик мешуд. Бо ин ҳол, аҷиб аст ки барҳи дӯстдоронаш имрӯз ҳозир ба қабули ин воқеъият нестанд ва ин дидгоҳи устозунал Мансурро бидуни далил мепиндоранд ва иддаё мекунанд ки ибни Таймия ба ҳеҷ ваҷҳ ақлситез набудааст! Иллаташ ҳам ин аст ки инҳо

Мункирони ҳучтияи ақл; Салафиёни мусалмон

худашон аз ӯ ақлситезтаранд ва таъбан ӯро нисбат ба худашон хеле ақлгаро меёбанд ва аз ин лиҳоз дурустҳам мегӯянд; Чун ибни Таймия бо ҳами ақлситезӣ, нисбат ба салафиёни рӯзгори мо ақлгаро махсуб мешаванд ва дидгоҳҳои маъқултаре дошт, то ҷойе ки шояд агар имрӯз буд ва ин фарзандони ақлситези худро медид, онҳоро аз худ бегона мешумурд; Бо тавачҷуҳ ба инки инҳо ақлситезии ибни Таймияро хеле ғано бахшандаанд ва иртиқо додаанд; Чароки устозунал Мансур ба ин нукта тасриҳ мекунад ва мефармояд: **ва бо ҳидояти касоне чун ибни Абдулваҳҳоб (д.1206қ), (ки дасти кам аз лиҳози ақлситезӣ чанд дараҷа аз ибни Таймия, ибни Таймиятар буд) дар ду ҷиҳат афзоиш додаанд: Аз ҷиҳате ақлро натавонанд дар шиноҳти ривоёти амалӣ ки нозир ба аҳкоми динӣ (ва ҳалол ва ҳаром) ҳастанд ҳучҷат намедонанд (ва мӯътақиданд ки истинботи ақлонӣ аз ривоёти фикҳӣ хусусан дар ҳавзаӣ ибодот лозим нестанд ва бояд бо ҷумуд ва таъаббуди маҳз бо онҳо бархурд кард), бал дар шиноҳти ривоёти назаре ки нозир ба ақоиди динӣ ҳастанд низ таътил кардаанд (ки дар ин назар аз соири олимони мазоҳиб мутамойиз мешаванд; Ҳар чанд ин рӯзҳо дасти кам дар миёни аҳли суннат ва ҷамоъат, аксарияти ғолиби олимони мазоҳиб, дар ҳавзаӣ ақоид гаройишҳои салафӣ пайдо кардаанд, ҳар чанд дар ҳавзаӣ фикҳ, гаройишҳои мазҳабӣ ва зидди салафӣ дошта бошанд.) ва бовар ёфтаанд ки ақоиди динӣ (монанди аҳкоми динӣ), ниёзе ба далоили ақлӣ надоранд ва метавонанд мубтанӣ бар ривоёти заннӣ (яъне воҳид ва ғайри мутавотир) бошад; Чароки ба фикри инон, ривоёти заннӣ, ҳаргоҳ бо меъёрҳои худсохтаи онон (мисли васокати ровиён бар асоси тавсиқи Зейд ва Амр ва Бакр ва мутобикати мазомини ривоёт бо мазҳаб ва қироъати расмии онҳо аз дин) саҳиҳ шумурида шаванд, муҷибӣ яқин ҳастанд! Дар ҳоле ки ин, бар ҳилофи назари аксари аҳли илм (аз аҳли суннат ва ҷамоъат ва соири мусалмонон) аст ва касоне чун Шофеъӣ (д.204қ) (ки бар ҳилофи абу Ҳанифа, мавриди қабул ва эҳтироми салафиён аст) ва ҷумҳури (яъне умда ё қотибаӣ) аҳли фикҳ ва назар (яъне муттаҳидон ва муҳаққиқони мусалмон) таъкид доштаанд ки ҷуз ончи судураш аз ҷониби Худованд бе ҳеч ҳилофе қатъӣ аст (монанди Куръон ва хабари мутавотир), муҷибӣ яқин намешавад.¹** (Ин нуктаи бисёр муҳиме аст ки эътиқод ба заннӣ

1 . Нигоҳ кун ба: Ибни Абдулбир, Атамхид, ҷ 1, с 7.

Мункирони хучцияти ақл; Салафиёни мусалмон

будани ривоёти воҳид ва ғайри мутавотир, аз ибдоъот ва ихтисосоти устозунал Мансур нест, балки бинобар аснод ва мадорики мӯътабар, аксари қариби иттифоқи уламои салаф, бар ҳамин эътиқод будаанд ва устозунал Мансур танҳо онро ёдовари кардааст. Бале, эътиқод ба адами хучцияти ривоёти воҳид ва ғайри мутавотир, қобилони камтаре дар гузашта дошта ва бештар аз соири эътиқодот ба фаромӯши супурда шуда, вале онҳам дар миёни олимони бузурги қарнҳои нахустин матраҳ буда ва собиқа дошта ва бо ин васф, устозунал Мансур танҳо онро эҳё ва таҷдиди бино кардааст.) **Бал касоне чун Нававӣ (д.676к) (аз олимони бузург ва машҳури аҳли суннат ва ҷамоъат) ба дурусти таъкид кардаанд ки чунин боваре** (яъне бовар ба яқинӣ будани ривоёти воҳид ва ғайри мутавотир) **чизе ҷуз мукобира¹ дар баробари маҳсус нест.²** (Чун инсон бо машоъири худ ба рӯшанӣ эҳсос мекунад ки як хабари воҳид ва ғайри мутавотир бо як адад ровии ҷойизул хато, боъиси яқин ба судури он намешавад ва бо ин васф, иддаъои яқиновар будани он, мукобира дар баробаре чизе аст ки аз тариқи ҳисси идрок мешавад.

Ин яке аз ду ҷиҳате буд ки ба таъбири устозунал Мансур, салафиёни ақлгурезеро дар онҳо афзоиш додаанд.) **Аз ҷиҳати дигар, инон натавонанд мутобикати ривоёт бо ақлро зарурӣ надонистанд** (ки ин санги банои салафият маҳсуб мешавад), **балки мутобикати онҳо бо Қуръон ки асилтарини насси динӣ ва мутобики ақл астро лозим нашуморидаанд** (ки шояд битавон инро санги банои ваҳоббият ба маънои салафияти ғанишуда ва иртиқо ёфта донист!), **то ба ин равиш ҳеҷ таъаллуке ба ақл ва оқил ва маъқул боқӣ намонад** (чун баъд аз дур андохтани ақл ва убур аз Қуръон, дигар ҳеҷ пайванде бо ақлоният барои онон боқӣ намонанд.) **ва замина барои ривочи ақоиди хурофӣ ва ширкомези онон** (монанди ақида ба фавқият ва ҳаракат ва андоми ҳақиқӣ барои Худованд) **фароҳам гардад** (чун танҳо омили боздоранда аз <<Ширк>> ва <<Хурофот>> ба унвони инҳирофотӣ ақидатӣ, ақл аст ва дар ҳалаъи ақл, ҳеҷ моневӣ барои пайдойиши чунин ақоиде боқӣ намонанд.). **Инон бо бепарвоии ачибе** (бо тавачҷуҳ ба инки бар ҳилофи эҳтиёт дар дин аст) **таъкид кардаанд ки ривоёти занӣ** (яъне воҳид ва ғайри мутавотир), **натавонанд хуми ақлро насх мекунад**

1 . [Қабул накардан аз рӯи такаббур].

2 . Нигоҳ кун ба: Нававӣ, шарҳи саҳеҳ Муслим, ҷ 1, с 132.

Мункирони ҳучҷияти ақл; Салафиёни мусалмон

(бо онки ҳукми ақл, ҳақиқӣ аст ва ҳукми ривоёт заннӣ, эътиборе аст ва эътиборӣ наметавонад ҳақиқиро канор бизанад), **балки носихи Қуръон низ ҳастанд**,¹ (ин рӯйкард дар бисёрӣ аз ибороти салафиёни ҷадид зухур дорад.) **дар ҳоле ки Қуръон китобе** (чи аз лиҳози судур ва чи аз лиҳози далолати муҳкамоти он) **яқинӣ аст** (бар ҳилофи таваҳҳуми касоне ки кулли қуръонро занниҷул далола мепиндоранд ва тасаввур мекунанд ки танҳо суннат қатъиҷул далола аст!) **ва насхи он бо ривоёти заннӣ маъқул нест** (чун як чизи заннӣ мисли ривоёти воҳид, салоҳияти насхи як чизи яқинӣ мисли китоби Худовандро надорад). **Ба илова, бар ҳилофи назари ҷумҳури салаф** (яъне навъи саҳоба, тобеъин ва атбои тобеъин) **ва ҳатто бар ҳилофи назари пешвоёне аст ки инон ҳудро пайрави онон мешуморанд!** (Чун ба ҳар ҳол, инҳо муддаиъӣ пайравӣ аз пешиниёни салаф ҳастанд.) **Чунонки масалан Молик ибни Анас (д.179қ)** (яке аз аъиммаи ҳадис ва мазоҳиби ҷаҳоргонаи аҳли суннат ва ҷамоъат) **насхи Қуръон бо суннатро ҷоиз намедонист² ва Шофеъи (д.204қ)** (яке дигар аз аъиммаи ҳадис ва мазоҳиби ҷаҳоргонаи аҳли суннат ва ҷамоъат) **низ дар ин бора бо ӯ ҳамназар буд³ ва Аҳмад ибни Ханбал (д.241қ)** (ки бузургтарин имоми аҳли ҳадис ва яке дигар аз аъиммаи мазоҳиби ҷаҳоргонаи аҳли суннат ва ҷамоъат буд) **меғуфт ки суннат муфасир ва мубаййни Қуръон аст на ҳокими** (яъне муқаддам) **бар он ва эътиқод ба ҳукумати** (яъне тақаддуми) **суннат бар қуръонро <<Ҷасорати аҷиб>> мешумурд!⁴ Дидгоҳи абу Ҳанифа (д.150қ)** (яке дигар аз аъиммаи мазоҳиби ҷаҳоргонаи аҳли суннат ва ҷамоат, ҳар чанд мавриди таъйид ва эътинои аҳли ҳадис набуд ва ба ҳамин далил, устозунал Мансур ўро дар интиҳо ёд кардааст.) **низ дар ин бора комилан равшан буд; Ҷароки ӯ ба таври куллӣ эътибори чандоне барои ин қабил ривоёт қоилад набуд** (ҳамон тавре ки дар мабҳаси <<Ҳадисгарой>> ба барҳӣ назароти ӯ дар ин бора ишора мешавад.) **ва ақро ҳтто дар ҳавзаи аҳком бар онҳо тарҷеҳ меод!** (Чунонки қиёси ақлӣ дар ҳеҷ мазҳабе ба андозаи мазҳаби ӯ ривоч надошт ва ҳатто бинобар назари барҳӣ, ба ифрот кашида шуд; Чун ҳучҷияти ақл ва меъёр будани он барои шинохт, мутлақан ба ин маъно нест ки инсон

1 . Ба унвони намуна, нигоҳ кун ба: Албонӣ, Ирвоъул ғалил, ҷ 1, с 322.

2 . Нигоҳ кун ба: Ғаззоль, Алманҳул, с 387.

3 . Нигоҳ кун ба: Усулу Сараҳсӣ, ҷ 27, с 143; Бадрул Айний, Умдатул Қорӣ, ҷ 1, с 31.

4 . Нигоҳ кун ба: Хатиби Бағдодӣ, Алкифояту фи илмилр равоҳя, с 30.

Мункирони хуччиати ақл; Салафиёни мусалмон

метавонад аҳкоми намоз ва рӯзаро бо сирфи ақл ва бидуни тамассук ба шаръ бифаҳмад; Бо таваҷҷуҳ ба инки ин қабил аҳкоми шаръи, дар воқеъ чизе чуз эътибороти шаръи нестанд ва эътибори шаръи ба сурати табиӣ, бо рӯҷӯ ба ӯ дониста мешавад; Мисли муқаррароти ронандагӣ дар замони мо ки комилан эътиборӣ ҳастанд ва бидуни мурочиъа ба қонунгузор дониста намешавад ва ин чизе аст ки ақл идрок мекунад. Бинобарин, набояд аз даъвати устозунал Мансур ба сӯй ақлонияти динӣ, ин тавр бардошт кард ки эшон ақдро барои шинохти ҳалол ва ҳаром ва мустаҳаббот ва макрухот кофӣ медонад ё қоъил ба дурустии қиёси бархӣ аз онҳо бо бархи дигар аст; Чун итифоқан эшон танҳо тариқи шинохти аҳкоми Худовандро рӯҷӯ ба китоби ӯ ва суннати қатъии Паёмбараш ва халифаи ӯ дар замин медонад ва қиёси аҳком бо якдигарро саҳиҳ намешиносад ва мӯътакид аст ки ин аз муқтазаёти ақл аст.) **Бо ин васф, рӯйкарде ки ин гурӯҳ дар пеш гирифтаанд, бештар ба рӯйкарди пешвоёни масеҳӣ** (ки қаблан табиӣ шуд) **мемонад то пешвоёни мусалмон** (яъне олимони салаф) **ва дар амал низ ҳамон натоиҷро дар ҷомеъаи Исломи падида оварда ки дар ҷомеъаи масеҳӣ падида омадааст; Зеро ба унвони мисол, эътиқоди (салафиён) ба ин ки Худованд мисли махлуқоти худ нест** (бо таваҷҷуҳ ба инки сариҳан фармудааст: **﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾**) **ва дар айни ҳол, ҷиҳат** (яъне фавқият) **ва ҳарак** (яъне рафт ва омад ба осмони дунё) **ва ҷаворехи** (яъне даст ва рӯ ва по ва чашм ва ангушти) **ҳақиқӣ дорад, ҳамон андоза мутаноқиз аст ки эътиқод** (олимони масеҳи) **ба ваҳдонияти Худованд дар айни Худовандии падар, писар ва руҳулқуддус!** (яъне ин ҳар ду аз ҳайси мутаноқиз будан ва ғайри қобили ҷамъ будан, яқсон ҳастанд.) **Бо ин ҳол, салафиён бо истинод ба ривоёти заннии худ, ин қабил боварҳои ширкомезро тарвиҷ медиҳанд** (балки мункиронашро тафтир мекунанд!), **ҳамчунонки масеҳиён бо истинод ба ривоёти заннии худ, дақиқан ҳамин корро анҷом медиҳанд!** (Аллоҳу акбар! Бубинед чигуна устозунал Мансур ширки касонеро ошкор мекунад ки худро танҳо муваҳхиддони олам мепиндоранд ва соири мусалмононро мушрик мешуморанд ва ҷону молу номусашонро ҳалол медонанд!! Ин аз корҳои Худованд аст ки ирода фармудааст ин ҷоҳилони пуридаёро ба василаи ин абди солеҳи худ, сари ҷояшон бинишонад ва расво гардонад то даст аз фитнаангезӣ миёни мусалмонон ва ифсод дар замин бардоранд!) **Балки салафиён, ақлсителиро ба ҷоёе расонидаанд ки**

Мункирони ҳучҷияти ақл; Салафиёни мусалмон

бо истинод ба ривоёти заннӣ (балки бардошти ваҳми аз ривоёти заннӣ), маҳсусотро низ инкор мекунанд; Ҳамчунонки ба унвони мисол, (бисёри аз онон) куравияти замин ва гардиши он ба гирди хуршедро инкор мекунанд ва ҳанӯз мӯътақиданд ки хуршед ба гирди замин мегардад!¹ Ман худ (ба унвони як намунаи айнӣ ва таҷрибӣ) бо яке аз уламои онон дар ин бора гуфтугӯ кардам ва борояш тавазе додам ки куравияти замин ва гардиши он ба гирди хуршед, аз мутавотирот аст (яъне аз чизҳое аст ки шумори бисёр зиёде аз инсонҳо дар қарни охир мушоҳида кардаанд ва ба сурати яксон хабар додаанд ва табонии ҳамаи онҳо бар кизб мумкин нест.), **бал аз маҳсусот аст** (яъне чизҳое ки бо ҳавосси панҷгона қобили идроканд; Бо тавачҷух ба инки куравият ва гардиши замин бо мушоҳидаи тулуъ ва ғуруби хуршед ва барҳӣ қароён ва шавоҳиди табиъии дигар қобили эҳсос аст ва табъан аз маҳсусот шумурда мешавад) **ки тардид дар онҳо сафсата** (яъне сафсатагарой) **аст, вале ӯ ба ман гуфт ки ҳатто агар бо чашми худ куравият ва гардиши онро мушоҳида кунад, тасдиқ намекунад; Чароки ба заъми ӯ бо ривоёт муҳолиф аст!** (Албатта дуруст ҳам маълум нест ки бо кадом ривоёт муҳолиф аст; Чун иттифоқан бисёри аз олимони мусалмон мӯътақиданд ки барҳӣ оёт ва ривоёт, бар куравияти замин ва гардиши он ба гирди хуршед далолат дорад ва мавориди мушаххасеро низ зикр мекунанд, вале ғӯйи ин ҷамоъат алоқаи хоссе ба зиддият бо маъқулот ва маҳсусот доранд ва танҳо ривоётеро аҳз мекунанд ки бо маъқулот ва маҳсусот муҳолиф бошад!) **Ин рӯйкард ки ба рӯйкарди калисо дар қуруни вусто шабоҳат дорад** (чун калисо ҳам дар он даврон, физикдонои монанди Голелеяро ба хотири эътиқод ба куравият ва гардиши замин, ба муҳолифат бо нусуси китоби муқаддас мутаҳам мекард), **нишон диҳандаи мизони ақлситезии ин гурӯҳ аст** (чун болотарин дараҷаи ақлситезии инкори маҳсусот аст.

Аз инҷо устозонал Мансур нақди мабной ва бисёр амиқи худ дарбораи ақлситезиро оғоз мекунад ва ба исботи бунёдини ваҳдати ҷавҳарии ақл ва шаръ мепардозад ва мефармояд;). **Дар ҳоле ки ақлситезӣ, мусталзами Худоситезӣ аст** (ҳар чанд ноогоҳона бошад); **Зеро ақл, (чунонки мусаллам аст) махлуқи Худост ва (чунонки маҳсус аст) танҳо василае аст ки барои шинохт дар инсон қарор додааст ва**

1. Нигоҳ кун ба: Бини Боз, Аладилатун нақлия вал ҳисия ало ҷараёни шамс ва суқунил арз.

Мункирони хуччиати ақл; Салафиёни мусалмон

бо ин васф, зиддият бо он, ба маънои зиддият бо ирода ва феъли Ёст! Касоне ки (монанди салафиҳо) ақро рақиби шаръ (ва дар кашмакаши бо он) мепиндоранд, аз ин воқеияти бузург ғофиланд ки ақл ва шаръ аз як маншъа нашъат гирифтаанд ва ҳарду махлуқи Худои воҳиданд! (Ба ин эътибор мефармояд: <<Аз ин воқеияти бузург ғофиланд>> ки зоҳиран ба он илм доранд, вале илтифот надоранд.) Оё дар хилқати Худои воҳид ихтилоф аст ва бархӣ махлуқоти ӯ бархӣ дигарро нақз мекунад?! (Ин истехфоми эшон, инкорӣ аст; Ба ин маъно ки дар хилқати Худои воҳид ихтилоф нест ва бархӣ махлуқоти ӯ бархӣ дигарро нақз намекунад; Чунонки мефармояд:) **Равшан аст ки чунин нест; Чароки афоли Худованд аз рӯй ҳикмат аст** (на аз рӯй абас ё тасодуф; Лизо) **ва ҳеч як дигарро нақз намекунад** (чун афъоли ҳакимона бо якдигар мутаносиб ва ҳамоҳанганд); **Чунонки худ фармудааст:** ﴿مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَافُتٍ﴾¹; **<<Дар хилқати Худованд ҳеч таноқузе намебинӣ>>!** (Бубинед ки чи тавр каломи устозунал Мансур бо каломи Худованд мунтабиқ аст ва дар як <<Вов>> ихтилоф пайдо намекунад) **Ба ибороти дигар, касе ки шаръро фиристода, ҳамон касе аст ки ақро офарида ва бо ин васф, таноқузи ақл ва шаръ, маҳол аст** (таноқуз дар инҷо ба маънои луғавӣ аст ва манзур аз он тазодди истилоҳӣ аст; Чунонки било фосила мефармояд:). **Касоне ки ақл ва шаръро дар тазод мешуморанд, нодоништа ба зиндиқа** (яъне санавият ва ду Худой) **рӯй овардаанд ва холиқи ақро аз холиқи шаръ чудо пиндоштаанд!** (Яъне ҳамон эътиқодеро пайдо кардаанд ки агар холиқи ақро аз холиқи шаръ чудо мебудистанд, пайдо мекарданд. Аз ин рӯ, мефармояд:) **Эътиқод ба тазодди ақл ва шаръ, як эътиқоди ширкомез аст ки дар баробари эътиқоди тавҳидӣ падида омадааст; Чароки вучуди дугонагӣ дар олам ва зиддияти таквин бо ташриъ, танҳо бар пояи илҳод** (яъне инкори вучуд ё ваҳдонияти Худованд) **пазируфтани аст!**

(Ин исботи ақлӣ тавофуқи ақл ва шаръ буд. Аммо устозунал Мансур пас аз исботи ақлии он, исботи шаръии онро оғоз мекунад ва мутобик бо равию ба мабноии худ, оёти рӯшани Қуръонро далил қарор медиҳад ва бо қотеъият мефармояд:) **Ҳеч шаке нест ки шаръ бо ақл мувофиқ аст ва ба рӯшани онро тасдиқ мекунад, балки ба сӯй он фаро меҳонад**

1. Мулк/ 3.

Мункирони ҳуччияти ақл; Салафиёни мусалмон

ва ториконашро бим медиҳад (ҳамон тавр ки ақл низ дақиқан ҳамин корро нисбат ба шаръ анҷом медиҳад); **Чунонки ба унвони мисол мефармояд:** ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾;¹ <<Мо онро Қуръонӣ Арабӣ фуру фиристодем бошад ки шумо ақро ба кор бандед>> (яъне ғарази Худованд аз фуру фиристодани қуръон ба забони фасеҳ ва гӯёи Араби, кӯмак ба ақл барои шинохти ҳақ будааст) **Ва мефармояд:** ﴿كَذَلِكَ يبينُ اللَّهُ﴾ **﴿لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾**² <<Ин гуна Худованд оёташро бароятон табиин мекунад то бошад ки шумо ақро ба кор бандед>> (яъне ғарази Худованд аз табиини оёташ, кӯмак ба ақл барои шинохти ҳақ аст) **Ва мефармояд:** ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾;³ <<Ҳамоно дар он нишонаҳое барои гурӯҳе аст ки ақро ба кор мебанданд>> (яъне нишонаҳои мавҷуд дар махлуқот, танҳо ба василаи ақл қобили шинохт ҳастанд) **Ва мефармояд:** ﴿إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ﴾;⁴ <<Ҳамоно бадтарини ҷумбандагон назди Худованд карҳо ва гунгҳое ҳастанд ки ақро ба кор намебанданд>> (яъне касоне ки ақро хоҳ монади салафиён ба ин далил ки ҳуччат намедонад ва хоҳ ба далили дигар, дар шинохти шарият ё табиъат истифода намеkunанд, аз як сӯ монанди афроди кар ва лол қодир ба шинохти воқеъиятҳои беруни нестанд ва аз сӯи дигар бадтар аз ҳамаи ҳайвонот маҳсуб мешавад!) **Ва мефармояд:** ﴿صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾;⁵ <<Карон ва гунгон ва кӯронанд, пас ақро ба кор намебанданд>> (яъне адами корбурди ақл аз назари шаръ, масови бо кари, лоли ва кӯри дар мувоҷеҳ бо ҳақ аст ки табиъатан ба адами имкони шинохти он меанҷомад!) **Ва мефармояд:** ﴿وَيَجْعَلُ الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ﴾;⁶ <<Ва нопокиро бар касоне қарор медиҳад ки ақро ба кор намебаранд>>! (Яъне адами ақлоният маншаъи анвоъи олоишҳои фарҳангӣ, сиёсӣ ва иқтисодӣ аст ки намунаҳои он дар пиромуни мо машҳуд аст.) **Ин оёт ба рӯшанӣ далолат доранд касоне** (монанди салафиён) **ки ҳуччати ақро** (дар мақоми назар) **инкор ва** (дар мақоми амал) **аз корбурди он дурӣ меkunанд, бадтарин ҷумбандагон назди Худованд ва қарини нопокӣ ва нодонӣ ҳастанд** (ва ин воқеъияте аст ки инсофан қобили мушоҳида ва истекроъ аст; Чароки ваҳшиёнатарин

1. Юсуф/ 2.

2. Бақара/ 242.

3. Ръад/ 4.

4. Анфол/ 22.

1. Бақара/ 171.

2. Юнус/ 100.

Мункирони хучцияти ақл; Салафиёни мусалмон

чиноёти чорӣ дар ҷаҳони Ислом умдатан зери сари ҳамин салафихост ва ҳаминҳо ҳастанд ки сардастаи табаҳкорон ва фитнаангезон дар ҷаҳони Исломанд ва бар пояи ахвои худ ва барои расидан ба қудрат, хуни мусалмононро мерезанд навомиси ононро ба канизӣ мегиранд ва ба кӯдакони онон раҳм намекунанд ва монанди салоҳҳо сарҳоро мебуранд ва пӯстҳоро мекананд ва гӯштҳоро пора пора мекунанд!); **Бал сароҳати ин оёт дар хучцияти ақл ва зарурати қорбурди он то андозае аст ки шояд мункири он мункири зарурии Ислом ва хориҷ аз он бошад!** (Чун бинобар мабной ҳазрати Мансур, ҳар чизе ки аз нусуси муҳкам ва сариҳи Қуръон маълум мешавад зарурии Исломи аст ва мункари зарурии Ислом мусалмон нест. Албатта эшон қуфри ин ҷамоъатро муҳтамал дониста ва қотеъона ба он фатво намодааст, вагарна мо бидуни ҳеҷ тардиде онҳоро қофир медонистем ва аҳкоми қуффорро бар онҳо қори мекардем! Вале мо тобеъи ин инсонӣ бузург ҳастем ки мебинем дар як <<Вов>> аз китоби Худованд чудо намешавад ва аз рӯй ҳавои нафс суҳан намегӯяд ва аз фатвои ӯ таҷовуз намекунем ва ба пайравӣ аз ӯ, қуфри ин ҷамоъати гумроҳ ва ҳашенро муҳтамал медонем. Ҳар чанд эшон дар идома, ин эҳтимолро тақвият мекунад ва бо таваҷҷуҳ ба илми таҷрибии худ дарбораи ин ҷамоъат, мефармояд:) **Ман борҳо аз ин гурӯҳ шунидаам ки ақлиётро (мутлақан) мардуд мешуморанд ва ҳар гуна ақлоният дар фаҳми шариятро бидъат мепиндоранд ва рӯшан аст ки агар байина (яъне шуҳуд ва мадорики қофӣ) бар фарде аз инон бо ин ақида қоим шавад, аҳкоми муртад (бинобар мабной фуқаҳо) ё мунофиқ (бинобар мабной хосси устозунал Мансур) бар ӯ ҷараён меёбад; Ҷароки эътибори ақл ва вучуби қорбурди он дар шарият, аз заруриёти Ислом аст ки ҷоҳил ба он маъзур нест.** (Монанди воҷиби намоз ва ҳурмати никоҳ бо маҳрам. Ҳосил онки эшон қуфри салафиёнро аз як сӯ бо таваҷҷуҳ ба инки хучцияти ақл тавассути онҳо ва аз сӯи дигар бо таваҷҷуҳ ба изҳори ақоиди ширкomez дар бораи Худованд тавассути онҳо, ба таври қуллӣ мӯҳтамал донистааст, вале исботи қуфри ононро танҳо ба сурати мавридӣ ва дар сурати вучуди илми тафсилӣ ва ҷузъӣ мумкин дониста ва ба сурати қуллӣ ва маҷмуъӣ мумкин надонистааст. Ин ба он маъност ки наметавон ба унвони як қоъида гуфт: <<Салафӣҳо қофиранд>>, вале дар сурате ки далоили қофӣ барои қуфри <<Як салафӣ>> ба сурати хос иқома шавад, монанди инки теъдоде аз мусалмонон аз ӯ бишнавад ки ақлро ба таври қуллӣ бе

Мункирони ҳучияти ақл; Салафиёни мусалмон

эътибор медонад ё барои Худованд ҷиҳат ва ҳаракат ва ҷаворехи ҳақиқӣ зикр мекунад, метавон ӯро муртад ё мунофиқ донист.

والسلام عليكم و رحمت الله و بركاته

Бо наҳзати
«Бозгашт ба Ислому»
ошно шавед.

Пойгоҳи иттилоърасонӣ дафтари ҳифз ва нашри осори Мансури Ҳошимии Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло

* Лутфан бар рӯй линки мавриди назари худ клик кунед.

Дониш маърифат

Саҳифаи фејбуки

Саҳифаи гуғлплус

Саҳифаи санаги

телеграмм пойгоҳ